

[Udenrigsministeren.]

lande for at optage sådanne forhandlinger på ny.

Om det europæiske samarbejde vil jeg også gerne gøre nogle enkelte bemærkninger. Forskellige af de ærede ordførere har omtalt krisen inden for fællesmarkedet, og det er rigtigt, at krisen inden for fællesmarkedet er alvorlig, det er den alvorligste krise, der har været. De tidligere kriser er blevet overvundet og inden for et kortere tidsrum, end denne krise har været. Jeg tror, det er af interesse for os alle sammen, at denne krise i fællesmarkedet bliver overvundet; jeg tror, det er i fællesmarkedets landenes interesse, jeg tror, det er i EFTA-landenes interesse, jeg tror, det er i Danmarks interesse, at denne krise bliver overvundet. Hvis ikke udviklingen henimod det store europæiske fællesskab — som er målsætningen, forstår jeg, for næsten alle partier her i det høje ting — skal standses, så må den motor, der har været i det europæiske samlingsarbejde, sættes i gang igen. Jeg tror ikke, EFTA har kræfter til at drive den europæiske udvikling fremad, hvis fællesmarkedet står stille. Derimod tror jeg, vi har kræfter til at medvirke, når fællesmarkedet kommer i gang, til skridt i retning af den store europæiske sammenslutning. Det er derfor i vor interesse, at fællesmarkedet overvinder sin krise.

I drøftelserne her har de fleste af de ærede ordførere taget meget køligt på mulighederne for på det EFTA-ministermøde, vi skal have her i København om en halv snes dage, at etablere eller videreføre initiativet fra ministermødet i maj måned, og de ærede medlemmer har gjort det med den samme begrundelse, som man hører andre steder, nemlig at der er jo ingen forhandlingspartner for EFTA i øjeblikket, fordi fællesmarkedet er lammet.

Jeg har haft lejlighed til at sondere terænet med hensyn til disse problemer, og jeg kan kun sige, at jeg ikke deler dette synspunkt. Jeg ved ikke, hvilke muligheder der bliver på det kommende møde i EFTA

for, at vi kan føre initiativet videre, men jeg håber, vi bliver i stand til det, jeg håber det for EFTAs egen skyld; men jeg håber også for fællesmarkedets skyld, at vi bliver i stand til det. Selv om jeg godt kan se vanskelighederne for at vi kan gøre det, er det min tro, at hvis vi har den tilstrækkelige vilje i EFTA-landene, i alle EFTA-landene, kan vi også finde både formuleringer og substans, som vil gøre det muligt at få udviklingen til at køre videre. Jeg mener ikke, vi på forhånd skal afskrive en sådan chance, vi bør forsøge, og det må sonderingerne, fra nu af og til mødet finder sted, sigte til; så vil det på mødet vise sig, når ministrene kommer sammen, om vi kan nå til enighed om at træffe de politiske beslutninger, der skal til.

Men der er ét synspunkt, jeg tror især vi i Danmark gør klogt i at erindre os, og det er dette: at nu skal vi passe på, at vi ikke én gang til kommer for sent til toget, for det kan være, det europæiske tog kommer til at rulle, og hvis vi ikke er på perronen, når det begynder at rulle, så kan vi komme til at stå og vente, indtil der måske engang senere viser sig en chance. Jeg mener ikke, at det, vi sigter til — og det vil jeg gerne understrege — er et forsøg på at få forhandlinger om sammensmeltning, det er ikke et forsøg på at få forhandlinger om en bred associeringsordning, men det er et forsøg på at optage forhandlinger med fællesmarkedet om visse konkrete økonomisk-politiske foranstaltninger, som både fællesmarkedet og EFTA med logikkens og udviklingens nødvendighed kommer til at tage i de kommende år, og som vi kommer til at tage hver for sig, hvis ikke vi begynder nu at drøfte at lave fællesordninger — og det er ordninger på områder, som ikke vedrører det, der er konflikten i fællesmarkedet i øjeblikket.

Vi kommer dernæst til at drøfte på dette møde EFTAs interne udbygning. Jeg skal ikke trætte hermed, men også her gælder det, at hvis den politiske vilje er til stede, så kan vi nå frem til at tage konkrete skridt,